

De oorsprong van Religies voor Vrede ligt in de World Assembly on Religions and Peace in 1970, waar uit 39 landen 300 religieuze leiders bijeenkwamen vanuit grote zorg over de toenemende koude oorlog rivaliteit en de steeds gruwelijker wordende oorlog in Vietnam. Thema was 'Het bevorderen van Vrede door Ontwapening, Ontwikkeling en Mensenrechten'. Uit deze wereldwijde assemblee ontstond Religies voor Vrede, nu de grootste en meest representatieve multireligieuze coalitie.

Vanaf het eerste begin is er dus sprake geweest van toewerken naar meer vrede door ontwapening en het verbeteren van de situatie van mensen wereldwijd.

Afgelopen augustus kwamen in het Duitse Lindau 900 vrouwen, mannen en jongeren vanuit 125 landen bij elkaar voor de tiende Wereldassemblee van Religies voor Vrede. Het thema was 'Caring for Our Common Future'. Het uitbannen van nucleaire wapens en het afzweren ervan stond prominent op de agenda. Niet alleen vanwege het verbreken van wapenbeheersingsovereenkomsten, maar vooral ook vanwege de hernieuwde (kern)wapenwedloop en de duizend miljard dollar die in de vernieuwing van kernwapens de komende tijd geïnvesteerd gaat worden door de 9 kernwapenstaten.

Wat zou er met dit enorme bedrag allemaal gedaan kunnen worden voor bijvoorbeeld de 70 miljoen vluchtelingen wereldwijd en ook nog voor het klimaat, in plaats van het te steken in 'modernisering' van de vernietigende kernwapens.

De slotverklaring van de assemblee is overduidelijk in haar stellingname tegen kernwapens:

"To renew our commitment to nuclear disarmament, we pledge to be a full partner of the International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN). We condemn the existence of nuclear weapons, affirm our support for the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons (TPNW) and will educate, mobilize, and engage religious communities toward these ends.

We also call for immediate steps toward general disarmament including all weapons of destruction - conventional, nuclear, chemical, biological, and those newly emerging." De gehele slotverklaring is te lezen op <https://rfp.org/home-3/10th-world-assembly/>

ICAN, dat in 2017 de Nobelprijs voor Vrede ontving, spant zich momenteel in om landen te steunen waarvan de regering nog niet tot ondertekening of ratificatie is overgegaan. Nederland is zo'n land. De ICAN organisatie was aanwezig met een stand, gaf een workshop en Executive Director, *Beatrice Fihn*, sprak op de plenaire zitting over dit onderwerp. En een hand-out werd verspreid met praktische suggesties hoe -in ons geval- het kabinet te doen bewegen richting ondertekening en ratificatie van het TPNW, ook al herbergen wij 22 Amerikaanse atoombommen in ons land.

Ontwapening en Vredeseducatie gaan hand in hand
Tegelijk was er veel aandacht voor Vredeseducatie - iets waar wij vanuit Religies voor Vrede Nederland (RvV) tij-

dens het voorbereidingsproces ook stevig op hadden aangedrongen. Want het is hard nodig om meer ethisch en moreel leiderschap te helpen ontwikkelen dat gericht is op vrede. Leiderschap met brede verantwoordelijkheid dat stimuleert dat staten met elkaar in overleg gaan en overeenkomsten sluiten waar zij zich aan committeren. Dit, in plaats van uit angst met de meest afschrikwekkende wapens te dreigen of, erger nog, te strijden. Het arsenaal kernwapens kan alle leven op aarde totaal vernietigen. Kernwapens zijn een wereldwijde bedreiging voor het leven.

Overleggen en verdragen sluiten vormen de enige duurzame oplossing om nu en in de toekomst meer vrede vol met elkaar wereldwijd om te gaan. Daarom vinden wij vredeseducatie eveneens van levensbelang.

Aanbevelingen voor Assemblee en beleid RvV

In mei waren Vrede & Ontwapening, Vredeseducatie en Duurzaamheid de drie grote thema's van onze bijeenkomst ter voorbereiding op de wereldassemblee. Een bijeenkomst waar volwassenen (veelal experts) en jongeren zorg, kennis, wijsheid, idealen en enthousiasme deelden. De combinatie van ouderen en jongeren (de oudste was 94, de jongste 14 jaar) werkte inspirerend en maakte hoopvol. In kleine groepen werd over de drie thema's van gedachten gewisseld en in de plenaire sessie vond de terugkoppeling plaats. De groepen kwamen ook met aanbevelingen die nog meegenomen werden naar het voorbereidingscomité van de assemblee. *Stein Villumstad*, oud secretaris-generaal van het Europese Raad van Religieuze leiders en prominent lid van de organisatie, was om die reden ook naar Nederland gekomen om onze bijeenkomst bij te wonen.

Aanbevelingen over Vrede en Ontwapening en Vredeseducatie die uit de bijeenkomst voortkwamen waren bijvoorbeeld:

Creëer in buurten meer Ontmoetingshuizen van Vrede met ontmoetingsmogelijkheden en activiteiten voor de bewoners; organiseer bijeenkomsten gericht op het begrijpen van elkaar, in plaats van een debat te voeren dat leidt tot 'winnaars en verliezers' - iedereen bevindt zich in zijn of haar eigen levensfase; richt Scholen van Vrede op, waar basale maatschappelijke waarden in de vakken tot uitdrukking komen; Vredesopvoeding en Levensbeschouwing, Ethiek en Filosofie zijn vakken die verplicht dienen te worden in het onderwijs; onderricht harmonieus te communiceren en problemen op te lossen; help innerlijke kracht te versterken bij kinderen en jongeren, waardoor zij met verschillende meningen, moeilijkheden en frustraties om kunnen gaan; voed en versterk de openheid, de menselijkheid die kleine kinderen doorgaans aan de dag leggen; geschiedenis zal moeten worden herschreven, omdat het tot dusverre het verhaal van de 'winnaar' is.

Veiligheid kan niet langer worden bereikt ten koste van anderen. Vandaag geldt: 'Ik ben alleen veilig als jij je niet bedreigd voelt door mij.' Dit is wederzijds. Het gaat over 'Mutual Assured Security' (MAS) in plaats van 'Mutual Assured Destruction' (MAD).

Wat namen we mee van de Assemblée?

Het streven naar Ontwapening, dat o.i. gepaard moet gaan met Vredeseducatie. En tevens de luide roep naar meer vrouwen in besturen en besluitvormende platformen - in op samenwerking gericht democratisch leiderschap dat zich inzet voor het welzijn van iedere mens, vrouw én man. Leiderschap dat ook gericht is op het 'welzijn' van onze planeet, waar wij allen van afhankelijk zijn. We steken, als religies, ook een hand in eigen boezem: laat als religies ook de vrouw haar taak op zich kunnen nemen tot onderzoek en uitleg van de heilige Schriften. Deze tijd vraagt om inspiratie vanuit religies, om meer aandacht voor de spirituele kant van religies, de wijsheid gericht op verinnerlijking, groei en betere omgang met elkaar.

Twee weken na de Assemblée, verscheen het boek 'De meeste mensen deugen' van Rutger Bregman.

Met feiten onderbouwt Bregman hoe 'grote' filosofen en later ook psychologen een mensbeeld schetsten dat uitging van de mens die egoïstisch is en geneigd tot het kwade. Een mensbeeld dat ons collectief bewustzijn stevig heeft beïnvloed. Angst voor de ander. De ander als vijand. Oorlogen werden ermee gevoerd en goed gepraat. Terwijl de feiten aantonen dat mensen eigenlijk spontaan geneigd zijn een ander te helpen en juist een grote morele weerstand hebben tegen het doden van een medemens, ook al wordt die de vijand genoemd. De ander *framen*, hem als vijand afschilderen of als niet-bij-ons-horend, het zijn handelwijzen die politici vandaag de dag meer en meer gebruiken uit politiek gewin. De ander is echter net als wij: de meeste mensen deugen.

*Mirjam Ateş-Snijedewind is voorzitter Religies voor Vrede Nederland www.religiesvoorvrede.nl
Twitter @religiesvrede*

